

1. Indledning

Regeringen indgik i september måned aftale om forlængelse af A. P. Møller – Mærsk's eneretsbevilling i den danske del af Nordsøen.

Som en del af aftalen indgik: *»...at DUC-selskaberne kompenseres for virkningerne af ændringer i eksisterende eller af nye love og andre regler, der specifikt rammer producenter af kulbrinter i den danske del af Nordsøen. Kompensationen fastsættes med henblik på, at den økonomiske balance mellem staten og bevillingshaverne genoprettes, og kan maksimalt udgøre den nettofordel staten opnår ved denne aftale.«*

Kompensationsbestemmelsen blev efterfølgende uddybet i et særskilt dokument, der indgår i den samlede aftale mellem A.P. Møller – Mærsk og staten. Den detaljerede kompensationsbestemmelse (jf. bilag 1) er i oktober oversendt til Folketinget med henblik på at indgå i den samlede beslutning om aftalen.

I det følgende gives en oversigt over væsentlige elementer i kompensationsbestemmelsen. Dette baserer sig bl.a. på de spørgsmål der er stillet fra Folketinget og spørgsmål rejst under høringen i Folketinget d. 9. december.

2. Baggrunden for kompensationsaftalen

Kompensationsbestemmelsen må bedømmes i sammenhæng med de fordele samfundet opnår ved aftalen. Med aftalen incl. den ændrede skatelovgivning opnås at:

- de tilbageværende ressourcer i Nordsøen udnyttes mere effektivt og dermed bidrager til at øge det samfundsøkonomiske afkast af investeringerne i Nordsøen. Aftalen giver en samfundsøkonomisk gevinst på 27 mia. kr.
- staten får et væsentligt større provenu. Fra i de senere år at have fået ca. 40 pct. af overskuddet fra olie- og gasproduktionen inden for eneretsbevillingen kan staten se frem til i det centrale scenarie i gennemsnit at opnå 61 pct. set over hele perioden 2004-2042. Det svarer til et merprovenu på 31 mia. kr. i nutidsværdi sammenlignet med gældende regler
- der er skabt en robust løsning med et langt mere stabilt beskatningsgrundlag og en effektiv marginalbeskatning på 73 pct. Kulbrinteskatten er under gældende regler højst usikker.
- den fremtidige forrentning af aktiviteterne i Nordsøen ikke adskiller sig fra, hvad der må

forventes i branchen, herunder i statens selskab DONG.

Det ville næppe være muligt gennem en aftale at opnå en så væsentlig ændring i fordelingen af overskuddet fra aktiviteterne i Nordsøen mellem staten og DUC uden kompensationsbestemmelsen.

Med aftalen er der skabt ro om Nordsøen, som kan danne baggrund for langsigtede investeringer i teknologiudvikling og efterforskning. Kompensationsaftalen bidrager til at skabe denne sikkerhed, og øger på den måde chancerne for at få et højt samfundsøkonomisk afkast ved indvindingen af de tilbageværende værdier i Nordsøen.

Med forlængelsen af A.P. Møller – Mærsk's eneretsbevilling frem til 2042 bliver koncessionsperioden 39 år. Det er en lang periode, men olie- og gasindvinding kræver langsigtede investeringer. En så lang periode indebærer en usikkerhed ikke kun for staten, men også for de selskaber, der skal investere. Derfor er det afgørende for selskaberne, at rammerne er stabile.

Endvidere må kompensationsbestemmelsen ses i lyset af, at det historisk er tredje gang, at der sker indgreb i den nuværende 50-årige koncession med A.P. Møller – Mærsk.

Der er ikke praksis for aftaler om kompensations i de danske licenser. Omvendt er tanken ikke helt fremmed. I rapporten fra 2001 fra det under den tidligere regering nedsatte Kulbrinteudvalg indgik således overvejelser om en kompensationsbestemmelse. Det blev nævnt, at en kompensationsbestemmelse *»... kunne være til fordel for både staten - gennem større forventet provenu - og koncessionshaverne, der kan disponere mere sikkert. Omvendt vil sådanne klausuler kunne fastlåse et skattesystem, som ikke er optimalt indrettet...«*. Herudover kendes princippet i kompensationsaftalen også fra DONG/DUC-kontrakterne, hvor parterne har aftalt, at evt. nye skatter, som bliver pålagt DUC som gasproducent, kan overvælttes på den pris, som DONG betaler for gassen.

Ved vurderingen af bestemmelsen må også indgå, at olieproduktionen når sit maksimum de kommende år og derefter vil være faldende. Således forventes ca. halvdelen af værdierne i Nordsøen at blive produceret frem til 2012, og allerede omkring 2020 vil ca. 80 pct. af olien være produceret. Samtidig gælder det, at efter-